

Drăgan Elisabeta

DICȚIONAR

ROMÂN – FRANCEZ

FRANCEZ – ROMÂN

24.000 de cuvinte

Drăgan Elisabeta

**DICȚIONAR
ROMÂN – FRANCEZ
FRANCEZ – ROMÂN**

Lista abrevierilor

<i>adj.</i> adjectiv	<i>mar.</i> marină
<i>adv.</i> adverb	<i>mat.</i> matematică
<i>anat.</i> anatomie	<i>med.</i> medicină
<i>aprox.</i> aproximativ	<i>mil.</i> militar
<i>arg.</i> argou	<i>mit.</i> mitologie
<i>arhit.</i> arhitectură	<i>mm.</i> mass media
<i>art.</i> articol	<i>muz.</i> muzică
<i>astr.</i> astronomie	<i>nehot.</i> nehotărât
<i>bot.</i> botanică	<i>num.</i> numeral
<i>card.</i> cardinal	<i>orn.</i> ornitologie
<i>chim.</i> chimie	<i>ord.</i> ordinal
<i>com.</i> comercial	<i>pers.</i> personal
<i>conj.</i> conjuncție	<i>pl.</i> plural
<i>dem.</i> demonstrativ	<i>pol.</i> politică
<i>econ.</i> economie	<i>pop.</i> termen popular
<i>entom.</i> entomologie	<i>prep.</i> prepoziție
<i>fam.</i> familiar	<i>pron.</i> pronume
<i>fig.</i> figurat	<i>rel.</i> religie
<i>fiz.</i> fizică	<i>s.</i> substantiv
<i>geog.</i> geografie	<i>sf.</i> substantiv feminin
<i>gram.</i> gramatică	<i>sm.</i> substantiv masculin
<i>hot.</i> hotărât	<i>sn.</i> substantiv neutru
<i>impers.</i> impersonal	<i>sport.</i> domeniul sportiv
<i>inf.</i> informatică	<i>tehn.</i> tehnică
<i>interj.</i> interjecție	<i>vi.</i> verb intransitiv
<i>interog.</i> interogativ	<i>vr.</i> verb reflexiv
<i>ist.</i> istorie	<i>vt.</i> verb tranzitiv
<i>iht.</i> ihtiologie	<i>zool.</i> zoologie
<i>jur.</i> juridic	

MIC ISTORIC AL LIMBII FRANCEZE

1. Noțiuni generale de pronunție

Spre deosebire de limba română, în limba franceză există o mare deosebire între ortografie și pronunție.

Alfabetul limbii franceze este alcătuit din 26 de litere:

A (a)	N (en)
B (be)	O (o)
C (se)	P (pe)
D (de)	Q (kü)
E (e)	R (er)
F (ef)	S (es)
G (je)	T (te)
H (aș)	U (sunet inexistent în limba română, intermediar între i și u românesc)
I (i)	V (ve)
J (ji)	W (dubl w)
K (ka)	X (ics)
L (el)	Y (igrec)
M (em)	Z (zed)

În scrierea limbii franceze se folosesc accente și alte semne diacritice. Acestea pot avea rol fonetic, dând o anumită valoare fonetică vocalei deasupra căreia sunt așezate, altelei au rol pur ortografic.

În limba franceză există trei feluri de accente:

1. **Accentul ascuțit** [$\acute{\text{}}$] se așează deasupra vocalei **e** și arată că acest **e** este închis.
2. **Accentul grav** [$\grave{\text{}}$] se așează deasupra vocalei **e** și arată ca acest **e** este deschis.

3. **Accentul circumflex** [^] așezat deasupra:

- vocalei **e** dă, de obicei, acesteia valoarea unui **e** deschis;
- vocalelor **a** și **o** le dă, de obicei, valoarea unui **a** închis și, respectiv, a unui **o** închis.

Alte semne diacritice:

1. **Sedila** este un semn ortografic în formă de virgulă, care așezat sub vocala **c** îi dă acesteia valoarea unui **s**. Sedila este așezată sub **c** numai înaintea vocalelor **a**, **o** sau **u**.

Exemplu: leçon, français.

2. **Trema** este un semn ortografic format din două puncte, care se așează deasupra vocalelor **e**, **i** sau **u** pentru a arăta că vocala respectivă se separă în pronunțare de vocala care o precedă sau care urmează.

Exemplu: aiguë, héroïne.

3. **Apostroful** indică locul unei vocale elidate; se pot elida vocalele **a**, **e**, **i** înaintea unei vocale sau a unui **h** mut.

Exemplu: l'arène (la arène), l'arbre (le arbre).

4. **Liniuța de unire** se folosește pentru a reuni două sau mai multe cuvinte într-unul singur.

Exemplu: grand-père, rendez-vous.

2. Articolul

2.1. Articolul hotărât este un cuvânt de sine stătător, spre deosebire de limba română și se așează întotdeauna înaintea substantivului. Are următoarele forme la singular:

	Masculin	Feminin
Singular	le	la
Plural	les	les

Exemplu: le lit la chambre

Articolele hotărâte se elidează înaintea cuvintelor care încep cu o vocală sau cu **h** mut, reducându-se la forma **l'**

Exemplu: l'armoire, l'arbre.

2.2. Articolul nehotărât are în limba franceză următoarele forme la singular:

	Masculin	Feminin
Singular	un	une
Plural	des	des

Exemplu: **un** livre, **une** porte.

Pluralul articolului hotărât și nehotărât.

Articolul hotărât și nehotărât au, la plural, o singură formă pentru ambele genuri:

articolul nehotărât: **des** des maisons case
 articolul hotărât: **les** les maisons casele

2.3. Articolul partitiv specific limbii franceze, indică o parte, o cantitate mai mare sau mai mică luată dintr-un tot.

Articolul partitiv are forme numai pentru singular. Pentru exprimarea pluralului se folosește articolul nehotărât des. Formele articolului partitiv sunt:

Singular: masculin *du* – dacă substantivul începe cu o consoană sau cu un h aspirat: **du vin**
de l' – dacă substantivul începe cu o vocală sau cu un h aspirat: **de l'argent**

feminin *de la* – dacă substantivul începe cu o consoană sau cu un h aspirat: **de la viande**
de l' – dacă substantivul începe cu o vocală sau cu un h aspirat: **de l'eau**

Exemplu: J'ai bu **du** vin que tu m'as apporté hier.
 Am băut din vinul pe care mi l-ai adus ieri.

Acest articol se traduce în limba română numai atunci când substantivul precedat de articol este determinat.

Omisiunea articolului

a) înaintea numelor de persoane;

Articolul hotărât se folosește numai dacă numele de persoane sunt precedate de un adjectiv calificativ: **le grand Balzac**.

b) înaintea numelor de orașe;

Fac excepție unele orașe ca **Le Havre, Le Mans**.

- c) înaintea unui substantiv precedat de un adjectiv posesiv sau demonstrativ;
 d) într-o enumerare;
 e) înaintea unui vocativ;
 f) în exprimarea adresei;
 g) înaintea unei apoziții.

3. Substantivul

3.1. Genul substantivelor

În limba franceză există genurile masculin și feminin. **Genul neutru nu există.** Numai substantivele care denumesc ființe pot avea ambele genuri. Substantivele care denumesc obiecte neînsuflețite nu pot avea decât un singur gen. Aceasta se recunoaște după articolul care le precedă.

Exemplu: un portrait (masculin)
 une chambre (feminin)

I. Substantivele al căror feminin derivă din forma masculină.

- a. Ca regulă generală substantivele formează femininul prin adăugarea terminației – e la forma masculinului.

Masculin	Feminin
un étudiant	une étudiante

Acest – e se păstrează și la plural:

Masculin	Feminin
les étudiants	les étudiantes

Observație:

- Substantivele care se termină la masculin în –e rămân neschimbate la feminin.
- Unele substantive au forme diferite pentru cele două genuri.

Exemplu:

l'homme	bărbatul	la femme	femeia
le garçon	băiatul	la fille	fata

- Substantivele terminate la masculin în –er sau –ier formează femininul în –ère sau –ière.
- Substantivele terminate la masculin în –x formează femininul schimbând pe –x în s, apoi primesc un –e mut.

- d. Substantivele terminate la masculin în *-f* sau *-p* formează femininul prin schimbarea consoanelor în *-v*, apoi primesc un *-e* mut.
- e. Substantivele terminate la masculin în *-n* sau *-t* dublează consoana finală înainte de a primi un *-e* mut.
- f. Substantivele terminate la masculin în *-eur* formează femininul în *-euse*.
- g. Substantivele terminate la masculin în *-teur* formează femininul în *-trice*.
- h. Substantivele terminate la masculin în *-e* mut sau *-eur* formează femininul cu ajutorul terminației *-esse* sau *-eresse*.

II. Substantivele cu aceeași formă pentru ambele genuri.

Felul substantivului	Masculin	Feminin	Regula formării femininului
substantivele terminate în <i>-e</i> mut la masculin	un élève	une élève	se schimbă numai articolul
substantivele nume de animale, care nu au gen determinat	un grenouille	une grenouille femelle	pentru precizarea genului se adaugă cuvintele mâle sau femelle
unele substantive care indică profesioni	un médecin	une femme médecin	substantivul este precedat de cuvântul femme.

III. La o serie de substantive există cuvinte diferite pentru cele două genuri:

le père la mère
le veau la génisse
le jars l'oie

3.2 Pluralul substantivelor

- a. Se formează, de obicei prin adăugarea terminației *-s* la forma singularului. Acest *-s* nu se pronunță decât în legături.

Exemplu: un chat des chats
 le magasin les magasins

- b. Pluralul substantivelor terminate în *x* sau *z* rămân neschimbate la plural.

Exemplu: le prix les prix
 le nez les nez

c. Pluralul substantivelor terminate în **-au, -eau, -eu** se formează adăugând terminația **-x** la forma singularului.

Exemplu: la gâteau les gâteaux
le jeu les jeux

d. Substantivele terminate la singular în **-al** formează pluralul schimbând această terminație în **-aux**.

Exemplu: le journal les journaux
le caporal les caporaux

e. Substantivele terminate la singular în **-ou** formează pluralul după regula generală, în **-s** sau adăugând un **-x**.

Exemplu: le clou les clous
le pou les poux

f. Substantivele terminate la singular în **-ail** formează pluralul după regula generală, în **-s** sau schimbă terminația în **-ail** sau **-aux**.

Exemplu: le rail les rails
le travail les travaux

4. Adjectivul

4.1. Comparativul adjectivelor

Ca și în limba română, adjectivul are grade de comparație, comparativ și superlativ.

1. *Comparativ* – de superioritate: **plus grand** (e) mai mare
Ma chambre est **plus grand que** la tienne.
Camera mea este mai mare decât a ta.

– de egalitate: **aussi grand** (e) tot atât de mare
Roger est **aussi grand que** Lucien.
Roger este tot atât de mare ca și Lucien.

– de inferioritate: **moins grand** (e) mai mic (ă)
Lucien est **moins grand que** Pierre.
Lucien este mai mic decât Pierre.

2. *Superlativ relativ* – de superioritate: **le plus grand** cel mai mare
la plus grande cea mai mare

La Volga est le plus grand fleuve d'Europe.
Volga este cel mai mare fluviu din Europa.

– de inferioritate: **le moins grand** cel mai mic
la moins grande cea mai mică

Lucien est le moins grand des trois.

Lucien este cel mai mic dintre cei trei frați.

3. *Superlativ absolut* – se formează din adjectivul precedat de adverbul de cantitate **tres**.

Următoarele adjective au unele grade de comparație neregulate:

Pozitiv:	bon	mauvais	petit
Comparativ de superioritate	pire meilleur	moindre plus mauvais	plus petit
Superlativ absolut	le meilleur le plus meilleur	le pire le plus petit	le moindre

4.2. Adjectivul posesiv

Adjectivele posesive, spre deosebire de limba română, se așează înaintea substantivului pe care îl determină. Substantivul însoțit de un adjectiv posesiv nu este articulat.

Formele adjectivului posesiv diferă în funcție de numărul posesorilor și de numărul și genul obiectelor posedate:

Posesorul	Un obiect posedat	Mai multe obiecte posedate
Un posesor	mon meu ma mea ton tău ta ta son său sa ei	mes mei, mele tes tăi, tale ses săi, sale
Mai mulți posesori	notre nostru, noastră votre vostru, voastră leur lor	nos noastre vos voastre leurs lor

Exemplu:

Notre maison est grande.

Leur frère cadet est écolier

4.3. Adjectivul demonstrativ

Formele adjectivului demonstrativ sunt următoarele:

	Masculin	Feminin
Singular	ce, cet (acest)	cette (aceasta)
Plural	ces (acești, aceste)	ces (aceste)

Forma **cet** se folosește înaintea unui substantiv masculin care începe cu o vocală sau un **h** mut: cet ami.

4.4. Adjectivul interogativ

Formele adjectivului interogativ sunt următoarele:

	Singular	Plural
Masculin	quel	quels
Feminin	quelle	quelles

4.5. Adjectivul nehotărât

Principalele adjective nehotărâte din limba franceză sunt: **aucun, -e; autre; certain, -e; chaque; même; nul, nulle; plusieurs; quelque; tel, telle; tout.**

Adjectivul nehotărât **tout** are următoarele forme:

	Singular	Plural
Masculin	tout	tous
Feminin	toute	toutes

4.6. Formarea femininului și a pluralului la adjective:

Adjectivele formează, de obicei, femininul prin adăugarea terminației **-e** la forma masculinului.

Masculin	Feminin
grand	grande
bleu	bleue

Pluralul adjectivelor se formează, ca și la substantive, prin adăugarea terminației **-s** la forma de singular:

Singular	Plural
bleus	bleues
grands	grandes

Adjectivul cu două forme. Câteva adjective prezintă două forme pentru masculin. Prima formă, terminată în vocală, se folosește înaintea substantivelor care încep cu o consoană sau un **h** aspirat, sau după substantiv:

<u>Exemplu:</u> un beau garçon	un nouveau professeur
un vieux soldat	un courage fou

Forma a doua, terminată în consoană, se întrebuintează înaintea substantivelor care încep cu o vocală sau cu un **h** mut:

<u>Exemplu:</u> un nouvel auteur	un fol espoir
un vieil ami	

4.7. Adjectivul numeral

În gramatica franceză numeralul este considerat adjectiv.

A. Numeralesle cardinale

Sunt invariabile, cu următoarele excepții: **vingt** și **cent** iau semnul pluralului (-s) numai când nu sunt urmate de un alt numeral:

quatre-vingts – quatre-vingt-trois

1 – un	6 – six	11 – onze	16 – seize
2 – deux	7 – sept	12 – douze	17 – dix-sept
3 – trois	8 – huit	13 – treize	18 – dix-huit
4 – quatre	9 – neuf	14 – quatorze	19 – dix-neuf
5 – cinq	10 – dix	15 – quinze	20 – vingt
21 – vingt et un	26 – vingt-six	31 – trente et une	50 – cinquante
22 – vingt-deux	27 – vingt-sept	32 – trente-deux	51 – cinquante et un
23 – vingt-trois	28 – vingt-huit	40 – quarante	60 – soixante
24 – vingt-quatre	29 – vingt-neuf	41 – quarante et une	
25 – vingt-cinq	30 – trente	42 – quarante-deux	
100 – cent		1.000 – mille	
101 – cent un		2.000 – deux mille	
102 – cent deux		3.000 – trois mille	
103 – cent trois		4.000 – quatre cents	
110 – cent dix		5.000 – cinq cents	
200 – deux cents		1.000.000 – un million	
300 – trois cents		1.000.000.000. – un milliard	

B. Numeralul ordinal:

Numeralul ordinal se formează prin adăugarea terminației **-ième** la forma numeralului cardinal.

Exemplu: 8 – huit – huitième

La numeralesle compuse, numai numeralul care indică unitățile primește terminația **-ième**.

Exemplu: quarante-deuxième soixante-sixième

Formele primului și celui de-al doilea numeral ordinal sunt complet diferite de cele ale numeralului cardinal.

Numeralul cardinal	Numeralul ordinal	
un	le premier	primul
	la première	prima
deux	le second	al doilea
	le deuxième	a doua

5. Pronumele

5.1. Pronumele personal

Formele neaccentuate ale pronumelui personal sunt:

Singular		Plural	
je	eu	nous	noi
tu	tu	vous	voi
il	el	ils	ei
elle	ea	elles	ele

Pronumele personal este omis când subiectul este exprimat printr-un substantiv sau alt cuvânt.

Formele accentuate ale pronumelui personal sunt:

Singular	Plural
moi	nous
toi	vous
lui, elle	eux, elles

Formele neaccentuate se folosesc numai pe lângă verb. Formele accentuate se folosesc pe lângă subiect sau complement, pentru a le întări sau pentru a răspunde la o întrebare.

5.2. Pronumele neutru *le*

Acest pronume înlocuiește:

- a) pronumele demonstrativ cela
- b) o propoziție care precedă sau care urmează:

Il est honnête, je **le** sais.

5.3. Pronumele reflexiv

În limba franceză există numai două pronume reflexive: **se** și **soi**.

Pentru conjugarea verbelor la diateza reflexivă, în afară de pronumele **se**, se folosesc formele pronumelor personale complemente: **me**, **te**, **nous**, **vous**.

5.4. Pronumele personale *en* și *y*.

- a. Pronumele **en** înlocuiește în mod obișnuit un complement precedat de prepoziția **de**:

Il a lu un beau livre, il m'en a parlé avec enthousiasme.

Uneori, pronumele **en** înlocuiește o propoziție întreagă, fiind, în acest caz, echivalent cu expresia **de cela**.

b. Pronumele **y** înlocuiește, de obicei, un complement precedat de prepoziția **à**:

Avez-vous réfléchi à cette question? Oui, j'y réfléchis encore.

Uneori, pronumele **y** înlocuiește o propoziție întreagă, fiind, în acest caz, echivalent cu expresia **à cela**.

5.5. Pronumele posesiv

Formele pronumelui posesiv variază în funcție de numărul posesorilor, de genul și numărul obiectelor posedate.

Pronumele posesive sunt precedate de articolul hotărât.

Posesorul	Obiectul posedat	Genul	Persona I-a aII-a aIII-a		
un posesor	un obiect posedat	masc.	le mien al meu	le tien al tău	le sien al său
		fem.	la mienne a mea	la tienne a ta	la sienne a sa
	mai multe obiecte posedate	masc.	les miens ai mei	les tiens ai tăi	les siens ai săi
		fem.	les miennes ale mele	les tiennes ale tale	les siennes ale sale
mai mulți posesori	un obiect posedat	masc.	le nôtre al nostru	le vôtre al vostru	le leur al lor
		fem.	la nôtre a noastră	la vôtre a voastră	la leur a lor
	mai multe obiecte posedate	masc. și fem.	les nôtres ai noștri ale noastre	les vôtres ai voștri ale voastre	les leurs ai lor ale lor

5.6. Pronumele demonstrativ

Formele simple

	Singular	Plural
masculin	celui (cel, acel)	ceux (cei, acei)
feminin	celle (cea, acea)	celles (cele, acele)
neutru	ce (ce)	

Genul neutru, care nu există pentru substantive, se întâlnește la unele categorii de pronume.

Formele simple se folosesc în următoarele cazuri:

- a) înaintea unui pronume relativ
 b) înaintea prepoziției **de**
 c) pronumele neutru ce se folosește mai ales în galicismele **c'est, ce sera.**

Formele întărite

	Singular	Plural
masculin	celui-ci (acesta) celui-là (acela)	ceux-ci (aceștia) ceux-là (aceia)
feminin	celle-ci (aceasta) celle-là (aceea)	celles-ci (acestea) celles-là (acelea)
neutru	ceci (aceasta) cela (aceea)	

5.7. Pronumele relativ

Formele simple sunt:

qui	care
que	pe care
dont	de care, despre care, al cărui, a cărei, al căror
quoi	ce, care
où	în care

Aceste pronume sunt invariabile.

În limba franceză, după pronumele relativ **que** nu se mai pune pronumele personal complement:

Exemplu: Copii **pe care** îi privește profesorul.
 Les enfants **que** le professeur regarde.

Formele compuse.

Aceste forme, destul de rar folosite, pot fi declinate, după cum urmează:

	Singular		Plural	
	Masculin	Feminin	Masculin	Feminin
N.	lequel	laquelle	lesquels	lesquelles
G.	duquel	de laquelle	desquels	desquelles
D.	auquel	à laquelle	auxquels	auxquelles
A.	lequel	laquelle	lesquels	lesquelles

5.8. Pronumele interogativ

Formele cele mai întrebunțate ale pronumelui interogativ sunt:

qui cine? pe cine?

Exemplu: Qui est la? Cine-i acolo?

que ce?

Exemplu: Quels est votre nom? Care este numele dvs.?

quoi ce?

Exemplu: Quelle grand maison? Ce casă mare?

5.9. Pronumele nehotărât

Unele adjective nehotărâte pot avea și funcție de pronume nehotărâte: *aucun, autre, certain, nul, plusieurs, tel, tout*.

Nu pot fi decât pronume nehotărâte:

on, personne, quiconque, rien, care sunt invariabile. *chacun, -e, quelqu'un, -une, l'un, l'une ... l'autre*, care variază după număr și gen.

Pronumele nehotărât **on** este invariabil și se traduce prin **se**, **cineva**.

Exemplu: On parle français. Se vorbește franțuzește.

6. Verbul

Grupele de verbe

Grupa I cuprinde verbe terminate la infinitivul prezent în **-er**: parler.

Grupa a II-a cuprinde verbe care se termină la infinitivul prezent în **-ir** și care au la participiul prezent terminația **-issant**: finir.

Grupa a III-a cuprinde verbe terminate la infinitiv:

a) în **-ir** și care au la participiul prezent terminația **-ant**: partir

b) în **-oir**: recevoir

c) în **-re**: prendre

Verbele aparținând acestei grupe sunt neregulate.

Être – A FI

Indicativul prezent

je suis	eu sunt	nous sommes	noi suntem
tu es	tu ești	vous êtes	voi sunteți
il est	el este	ils sont	ei sunt
elle est	ea este	elle sont	ele sunt

Forma interogativă

suis-je?	sunt eu?	sommés-nous	suntem noi?
es-tu?	ești tu?	êtes-vous?	sunteți voi?
est-il?	este el?	sont-ils?	sunt ei?
est-elle?	este ea?	sont-elles?	sunt ele?

Forma negativă

je ne suis pas	eu nu sunt
tu n'es pas	tu nu ești
il n'est pas	el nu este
elle n'est pas	ea nu este
nous ne sommes pas	noi nu suntem
vous n'êtes pas	voi nu sunteți
ils ne sont pas	ei nu sunt
elle ne sont pas	ele nu sunt

AVOIR - A AVEA**Indicativul prezent**

j'ai	eu am	nous avons	noi avem
tu as	tu ai	vous avez	voi aveți
il a	el are	ils ont	ei au
elle a	ea are	elle ont	ele au

Forma interogativă

ai-je	am eu?	avons-nous?	avem noi?
as-tu?	ai tu?	avez-vous?	aveți voi?
a-t-il?	are el?	ont-ils?	au ei?
a-t-elle?	are ea?	ont-elles?	au ele?

Forma negativă

je n'ai pas	eu nu am
tu n'as pas	tu nu ai
il n'a pas	el nu are
elle n'a pas	ea nu are
nous n'avons pas	noi nu avem
vous n'avez pas	pas voi nu aveți
ils n'ont pas	ei nu au
elle n'ont pas	ele nu au

7. Adverbul

Adverbele sunt de mai multe feluri:

- **Adverbe de mod:** vite, bien, ensemble, hautement, heureusement.
- **Adverbe de cantitate:** beaucoup, peu, davantage, tant, trop.

- **Adverbe de timp:** aujourd'hui, hier, demain, jamais, long-temps, parfois, souvent, toujours.
- **Adverbe de loc:** ailleurs, dehors, dessous, ici, loin, partout.
- **Adverbe de afirmație:** certes, assurément
- **Adverbe de negație:** non, ne ... (pas)
- **Adverbe de îndoială:** apparemment, probablement
- **Adverbe interogative:** pourquoi? comment?

Categoria cea mai numeroasă este cea a adverbelor de mod. În afară de câteva adverbe așa-numite ereditare, cele mai multe adverbe de mod sunt derivate din adjective.

Compararea adverbelor

Gradele de comparație, la adverbele care se pot compara, se formează la fel ca la adjective.

<i>Pozitiv:</i>	rapidement
<i>Comparativ de superioritate:</i>	plus rapidement
<i>Comparativ de egalitate:</i>	aussi rapidement
<i>Comparativ de inferioritate:</i>	moins rapidement
<i>Superlativ relativ:</i>	le plus rapidement
<i>Superlativ absolut:</i>	très rapidement

Următoarele adverbe au unele grade de comparație neregulate:

<i>Pozitiv:</i>	bien	mal	beaucoup	peu
<i>Comparativ</i>	pis			
<i>de superioritate:</i>	mieux	plus mal	plus	moins
<i>Superlativ relativ:</i>	le mieux	pis	le plus	le moins
	le plus mal			

Celelalte grade de comparație se formează în mod regulat.

Adverbul **beaucoup** nu are superlativ absolut.

8. Prepoziția

În limba franceză prepozițiile sunt, de obicei, urmate de substantivul articular cu articolul hotărât, spre deosebire de limba română, unde substantivul precedat de prepoziție se articulează enclitic numai dacă este însoțit de un determinant (pe masa mea, în dulapul meu).

<u>Exemplu:</u>	sur la table	pe masa
	sous le lit	sub pat

Principalele prepoziții din limba franceză sunt: **à, après, avant, avec, chez, contre, dans, de, depuis, derrière, dès, devant, en, entre, malgré, outre, pas, parmi, pendant, pour, sans, sous, sur, vers.**

Există de asemenea și multe prepoziții locuționale:

à cause de, au milieu de, près de, à côté de, loin de, jusqu'à, quant à etc.

8.1. Prepozițiile *en* și *dans*

În general, **en** se folosește înaintea unui substantiv nearticulat, în timp ce **dans** se folosește înaintea substantivului precedat de articolul hotărât:

Prepoziția **en** exprimă:

- *locul*: monter **en** auto
- *timpul*: J'ai lu ce livre **en** un jour.
- *modul*: couper **en** quatre.
- *materia*: une maison **en** brique.

Prepoziția **dans** exprimă:

- *locul*: monter **dans** le train
- *timpul*: je reviens **dans** huit jours
- *scopul*: agir **dans** son seul intérêt

9. Conjunția

9.1. Conjunțiile coordonatoare

a) *copulative*: **et, ni**

Exemplu: Il lit **et** commente le journal.
Elle ne sait **ni** nager, ni ramer.

b) *adversative*: **mais, cependant, pourtant, toutefois, néanmoins**

Exemplu: Je crie **mais** on ne m'entend pas.
Balzac était royaliste et catholique, **toutefois** il critique dans ses romans la monarchie et l'église.

c) *disjunctive*: **ou, ou bien**

Exemplu: Vous partez **ou** vous restez?

d) *conclusive*: **donc, enfin, ainsi, aussi, par conséquent.**

Exemplu: J'ai fini, donc je peux partir.
Il parle fort; **ainsi** il est écouté.

e) *cauzale*: **car, en effet, c'est-à-dire,**

Exemplu: Il échouera, **car** il ne travaille pas sérieusement.

9.2. Conjunțiile subordonatoare

a) *que*: Je crois **que** Julien sera un bon ingénieur.

b) *comme*: cauzală sau temporală

cauzală: **Comme** il n'est pas venu à temps, je suis parti.

temporală: **Comme** on fait son lit, on se couche.

c) *si*: condițional sau interogativ

condițional: **Si** tu étais plus énergique, tu réussirais.

interogativ: Je ne sais pas **si** elle est venu.

d) *quand*:

Tu me diras **quand** il faut partir.

10. Interjecția

Interjecțiile exprimă:

- surpriză: ah! oh! fichtre!
- durerea: aïe!
- disprețul: fi!
- descurajarea: hélas!
- o chemare: eh! hé! pst! holà! hep!
- indiferența: bah!
- dezgustul: pouah!
- aprobarea: bon! bravo!
- îndoiala: hum! euh!
- îndemnul la tăcere: chut!
- ușurarea: ouf!

Interjecțiile sunt adeseori onomatopee:

cric! crac! boum! vlan! paf! pan! patatras! miaou! cocorico!

Unele părți de vorbire pot fi folosite ca interjecții:

- substantivele: **attention! silence! courage! peste! idiot!**
- adjectivele: **bon! parfait!**
- verbe: **tiens! allons! gare!**
- adverbe: **bien!**

DICȚIONAR
ROMÂN – FRANCEZ

A

- a** **1.** *interj.* ah! **2.** *prep.* (~ *lucra*) travailler; (*doi saci ~ 25 de kg.*) deux sacs à 25 kilos; (*miroase ~ fum*) ça sent la fumée;
- abandona** **1.** *vt.* abandonner, renoncer. **2.** *vi. sport.* abandonner.
- abandonare** *sf.* abandon, renoncement.
- abanos** *sm. bot.* ébénier.
- abate** **1.** *sm. rel.* abbé. **2.** *vt.* détourner, dévier, déprimer. **3.** *vr.* s'écarter, s'arrêter; (*despre nenorociri, calamități*) frapper; (*a se ~ de la subiect*) s'écarter de son sujet.
- abatere** *sf.* écart, déviation, dérivation, infraction.
- abator** *sn.* abattoir.
- abătut** *adj.* abattu (-e), déprimé (-e), découragé (-e).
- abcès** *sn. med.* abcès.
- abdica** *vi.* abdiquer; (*a ~ de la datorie*) manquer à son devoir.
- abdicare** *sf.* abdication.
- abdomen** *sn.* abdomen.
- abdominal** *adj.* abdominal (-e).
- abcedar** *sn.* abécédaire.
- aberant** *adj.* aberrant.
- aberație** *sf.* aberration.
- abia** *adv.* à peine, difficilement; (~ *își trage sufletul*) il est à l'agonie.
- abil** **1.** *adj.* habile. **2.** *adv.* habilement.
- abilitat** *adj.* trouvé apte.
- abilitate** *sf.* habileté.
- abis** *sn.* abîme.
- abitir** *adv.* mieux, plus; (*mai ~*) plus fort, bien mieux.
- abject** *adj.* abject.
- abjectie** *sf.* abjection.
- abjura** *vt.* abjurer.
- abjurare** *sf.* abjuration.
- abnegație** *sf.* abnégation.
- ablativ** *sn. gram.* ablatif.
- aboli** *vt.* abolir.
- abolire** *sf.* abolition.
- abominabil** *adj.* abominable.
- abona** **1.** *vt.* abonner. **2.** *vr.* s'abonner.
- abonament** *sn.* abonnement.
- abonat** *sm., adj.* abonné (-e).
- aborda** **1.** *vt.* aborder, entamer, commencer; (*a ~ un subiect*) attaquer un sujet. **2.** *vi.* (*despre nave*) accoster.

- abordabil** *adj.* abordable.
- aborigen** *sm.* aborigène.
- abrevia** *vt.* abrégier.
- abreviat** *adj.* abrégé.
- abreviere** *sf.* abréviation.
- abroga** *vt.* abroger, abolir.
- abrogare** *sf.* abrogation.
- abrupt** *adj.* abrupt (-e), escarpé (-e).
- abrutiza** **1.** *vt.* abrutir. **2.** *vr.* s'abrutir.
- abrutizare** *sf.* abrutissement.
- absent** *sm., adj.* absent (-e); *fig.* distrait (-e).
- absenta** *vi.* s'absenter.
- absență** *sf.* absence; *fig.* distraction.
- absint** *sn.* absinthe.
- absolut** **1.** *adj.* absolu (-e), accompli (-e). **2.** *adv.* absolument.
- absolutism** *sn.* absolutisme.
- absolutist** *adj.* absolutiste.
- absolvent** *sm.* qui a terminé ses études.
- absolvi** *vt.* finir ses études; *jur.* absoudre.
- absorbant** *adj.* absorbant.
- absorbi** *vt.* absorber; *fig.* captiver.
- absorbire** *sf.* absorption.
- absorbit** *adj.* absorbé (-e); *fig.* plongé (-e).
- absorbție** *sf.* absorption.
- abstinență** *sf.* abstinence.
- abstract** **1.** *adj.* abstrait (-e). **2.** *adv.* abstraitement.
- abstracție** *sf.* abstraction
- absurd** **1.** *adj.* absurde. **2.** *adv.* absurdement.
- absurditate** *sf.* absurdité.
- abține** *vr.* s'abstenir.
- abținere** *sf.* abstention.
- abunda** *vi.* abonder.
- abundent** **1.** *adj.* abondant (-e). **2.** *adv.* abondamment.
- abundență** *sf.* abondance.
- abur** *sm.* vapeur, brouillard; *fig.* haleine, souffle; (*baie de aburi*) bain de vapeurs.
- abureală** *sf.* brise, évaporation.
- aburi** **1.** *vt.* embuer, couvrir de buée, fumer. **2.** *vr.* se couvrir de vapeurs.
- aburire** *sf.* fumigation, exhalation.
- aburit** *adj.* couvert de buée, chauffé (-e); *fig.* animé (-e).
- abus** *sn.* abus, excès,
- abuza** *vi.* abuser.
- abuziv** **1.** *adj.* abusif (-ive), excessif (-ive). **2.** *adv.* abusivement.
- ac** *sn.* aiguille; (~ *cu gămălie*) épingle; (~ *de siguranță*) épingle de nourrice; (~ *de insectă*) dard; (~ *de păr*) épingle à cheveux; (*a fi pus la patru ace*) être tiré à quatre épingles; (*a scăpa ca prin urechile acului*) l'échapper belle.
- acadea** *sf.* sucre d'orge, berlingot, caramel.
- academic** **1.** *adj.* académique. **2.** *adv.* académiquement.
- academician** *sm., sf.* académicien (-enne).
- academie** *sf.* académie,
- acalmie** *sf.* accalmie.
- acapara** *vt.* accaparer.
- acaparare** *sf.* accaparement.
- acaparator** *sm., sf., adj.* accapareur (-euse).
- acasă** *adv.* à la maison; (~ *la mine*) chez moi.
- acatist** *sn.* acathyste; (*a da ~*) *rel.* faire dire des prières à la Vierge.
- accelera** *vt.* accélérer.
- accelerare** *sf.* accélération.
- accelerat** *adj.* accéléré (-e); (*tren ~*) train rapide.

- acelerație** *sf.* accélération.
- accent** *sn.* accent, intonation, inflexion.
- accentua** **1.** *vt.* accentuer. **2.** *vr.* s'intensifier.
- accentuare** *sf.* accentuation; *fig.* intensification.
- accepta** *vt.* accepter.
- acceptabil** *adj.* acceptable.
- acceptare** *sf.* acceptation.
- accepție** *sf.* acception.
- acces** *sn.* accès.
- accessibil** *adj.* accessible.
- accesoriu** *sn., adj.* accessoire.
- accident** *sn.* accident.
- accidental** **1.** *adj.* accidentel (-elle). **2.** *adv.* accidentellement.
- accidentat** *adj.* accidenté (-e).
- acel, acea, aici, acele** *adj. dem.* ce, cet, cette, ces; (*acea femeie*) cette femme-là.
- acela, aceea, acia, acelea** *pron. dem.* celui, celle, ceux, celles; celui-là, celle-là, ceux-là, celles-là; (*după aceea*) ensuite; (*de aceea*) c'est pourquoi.
- același, aceeași, aceiași, aceleași** *adj. dem.* le même, la même, les mêmes.
- acest, această, acești, aceste** *adj. dem.* cet, cette, ces.
- acesta, aceasta, aceștia, acestea** *adj. dem.* celui-ci, celle-ci, cela, ceci, ceux-ci, celles-ci.
- acetat** *sn.* acétate.
- achita** **1.** *vt.* acquitter. **2.** *vr.* s'acquitter.
- achitare** *sf.* acquittement.
- achitat** *adj.* acquitté (-e); *jur.* absout.
- achizitor** *sm.* acquéreur.
- achiziție** *sf.* acquisition.
- achiziționa** *vt.* acquérir.
- acid** *sm., adj.* acide.
- aciua** *vr.* s'abriter.
- aclama** *vt.* acclamer.
- aclamație** *sf.* acclamation.
- aclimatiza** **1.** *vt.* acclimater. **2.** *vr.* s'acclimater.
- aclimatizare** *sf.* acclimatation.
- acoladă** *sf.* accolade.
- acolit** *sm.* acolyte.
- acolo** *adv.* là; là-bas; y; (*pe ~*) par là; (*de ~*) de là.
- acomoda** **1.** *vt.* accommoder. **2.** *vr.* s'accommoder.
- acomodare** *sf.* accommodation, accommodement.
- acompania** *vt.* accompagner.
- acompaniament** *sn.* accompagnement.
- acompaniator** *sm. muz.* accompagnateur
- acont** *sn.* acompte.
- acoperământ** *sn.* toit; *fig.* abri
- acoperi** **1.** *vt.* couvrir, recouvrir, envelopper; *fig.* dissimuler. **2.** *vr.* se couvrir, se recouvrir; (*a-și ~ chelțuielile*) couvrir ses frais.
- acoperire** *sf.* recouvrement.
- acoperiș** *sn.* toit, toiture.
- acoperit** *adj.* couvert, recouvert.
- acord** *sm.* accord, entente, consentement; *gram., muz.* accord.
- acorda** **1.** *vt.* accorder, octroyer, *muz.* accorder; (*a ~ atenție*) prêter attention. **2.** *vr. gram.* s'accorder.
- acordare** *sf.* accordement.
- acordat** *adj.* accordé (-e).
- acordeon** *sn. muz.* accordéon.
- acosta** **1.** *vi. mar.* accoster. **2.** *vt. fig.* aborder.
- acreală** *sf.* aigreur, acidité; *fig.* acrimonie.
- acredita** *vt.* accréditer.
- acreditaie** *sf.* action d'accréditer.

acreditat *adj.* acrédité.

acri 1. *vt.* aigrir. **2.** *vr.* s'aigrir.

acrimie *sf.* aigreur, âcreté; *fig.* dégoût.

acrișor *adj.* aigrelet (-ette).

acrit *adj.* suri, aigri.

acritură *sf.* chose aigre; *pl.* (*murături*) légumes confits.

acrobat *sm., sf.* acrobate.

acrobatie *adj.* acrobatique.

acrobație *sf.* acrobatie.

acromatic *adj.* achromatique.

acru *adj.* aigre, acide, sur (-e); *fig.* égoûtant, revêche.

act *sn.* acte, document, action, fait; (*în opere dramatice*) acte.

activ 1. *adj.* actif (-ive). **2.** *adv.* activement.

activa 1. *vi.* agir. **2.** *vt.* activer, intensifier.

activitate *sf.* activité.

actor *sm.* acteur.

actriță *sf.* actrice.

actual 1. *adj.* actuel (-elle), présent (-e). **2.** *adv.* actuellement.

actualitate *sf.* actualité.

acțiunea 1. *vi.* agir; *jur.* actionner; (*a ~ în justiție*) poursuivre en justice. **2.** *vt.* actionner.

acțiionar *sm.* actionnaire.

acțiune *sf.* action.

acuarelă *sf.* aquarelle.

acum *adv.* maintenant, à présent; (*~ ori niciodată*) c'est le cas ou jamais; (*de ~ înainte*) désormais, dorénavant; (*~ o săptămână*) il y a une semaine.

acumula *vt.* accumuler.

acumulare *sf.* accumulation.

acumulator *sn. tehn.* accumulateur.

acuratețe *sf.* exactitude, précision.

acustic *adj.* acoustique.

acustică *sf.* acoustique.

acut *adj.* aigu (-e).

acuză *vt.* accuser; (*a ~ pe nedrept*) accuser à faux.

acuzabil *adj.* accusable.

acuzare *sf.* accusation.

acuzat *sm., sf.* accusé (-e).

acuzativ *sn. gram.* accusatif.

acuzator *sm.* accusateur.

acuzăție *sf.* accusation.

acvariu *sn.* aquarium.

acvatic *adj.* aquatique.

acvilă *sf. orn.* aigle.

acvilin *adj.* aquilin.

adaos *sn.* addition, ajoutage, supplément, augmentation.

adapta 1. *vt.* adapter. **2.** *vr.* s'adapter, s'accommoder.

adaptare *sf.* adaptation.

adăpa 1. *vt.* abreuver, arroser. **2.** *vr.* s'abreuver.

adăpare *sf.* abreuvage.

adăpătoare *sf.* abreuvoir.

adăpost *sn.* abri, asile, refuge.

adăposti 1. *vt.* abriter. **2.** *vr.* s'abriter.

adăpostire *sf.* action d'abriter.

adăpostit *adj.* abrité.

adăuga 1. *vt.* joindre, ajouter. **2.** *vr.* s'ajouter.

adăugare *sf.* adjonction.

adăugat *adj.* joint, ajouté (-e).

adânc 1. *sn.* fond, abîme. **2.** *adj.* profond; (*a ajunge până la adânci bătrânețe*) vivre jusqu'à l'extrême vieillesse.

adânci 1. *vt.* approfondir. **2.** *vr.* s'enfoncer; *fig.* s'abîmer.

adâncime *sf.* profondeur.

adâncire *sf.* approfondissement.

adecvat *adj.* adéquat (-e).

ademeni *vi.* attirer, leurrer, allécher, tenter.

ademenire *sf.* attrait, allèchement, tentation.